

LIETUVOS TSR
EVANGELIKŲ BAŽNYČIOS
KALENDORIUS

1956

EVANGELIKŲ-LIUTERONŲ KONSISTORIJOS LEIDINYS

LIETUVOS TSR EVANGELIKŲ-LIUTERONŲ BAŽNYČIOS STATUTAS

Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčia, kaip Kristus ir Jo Evangelijos organizuotas surinkimas, pripažįsta savo vienatiniu mokslo ir gyvenimo pamatu Senojo ir Naujojo Testamento kanoniškas knygas ir Šventojo Rašto aiškinime laikosi krikščionystės istorijos eigoje atsiradusių vadinamųjų: Apaštališkojo, Nikėniškojo ir Atanaziškojo tikėjimo išpažinimų, nepakeistosios Augsburgos Konfesijos, Martyno Liuterio Katekizmo ir kitų Santarvės Knygoje (Liber Concordiae) surinktųjų raštų.

I. BENDRIEJI NUOSTATAI

1. Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčia savo viduriniame gyvenime yra savistovi religinė organizacija su sinodoline santvarka.
2. Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčia jungia evangelikų-liuteronų tikėjimo žmones, kurie skaitosi šios Bažnyčios parapijiečiais.
3. Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios mažiausias vienetas yra parapija. Atskiros parapijos jungiasi į bažnytines apygardas. Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios aukščiausias organas yra Visuotinis Sinodas.
4. Kiekvienas parapijos ar Sinodo susirinkimas yra pilnateisis, dalyvaujant bet kuriam parapijiečių ar Sinodo atstovų skaičiui. Nutarimai priimami viešai balsuojant, absoliutine balsų dauguma.
5. Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios ordinatoriai ir dvasininkų tarnystės kandidatai, turį teisę Dievo Žodį skelbti, pradėdami savo pareigas eiti, duoda raštu iškilmingą pasižadėjimą neskelbti ir nemokinti to, kas nesutinka su Šventuoju Raštu ir Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios tikėjimo mokslu.

laikyti Bažnyčios nuostatų bei drausmės ir savo gyvenimu rodyti gerą krikščionišką pavyzdį parapijiečiams.

6. Senjoras, Konsistorija, dekanai ir parapijos tarybos (vykdomieji organai) turi savo antspaudus ir štampus, kurie turi būti užregistruoti atatinamosios valdžios įstaigose.

7. Parapijos, parapijų tarybos ir revizijos komisijos, o taip pat ir Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Konsistorija ir jas atstovaujantieji asmenys, gavę atatinamųjų valdžios įstaigų dokumentus apie atliktą registraciją, veikia pagal šį statutą.

II. PARAPIJA, JOS NARIAI, PARAPIJOS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS IR REVIZIJOS KOMISIJA

8. Parapija yra Evangelikų-Liuteronų Bažnyčiai laisvu noru priklausančių pilnamečių piliečių organizuota bendruomenė, turinti ne mažiau kaip 20 (dvidešimt) asmenų, religinio kulto reikalams patenkinti. Naujas parapijas organizuoja ir esančias dalija arba sujungia, pagal parapijos pasiūlymą, Konsistorija kartu su bažnytinės apygardos dekanu.

9. Parapijos pareiga yra rūpintis, kad parapijoje reguliariai vyktų pamaldos, būtų skelbiamas Dievo Žodis ir dalijamas Šventasis Sakramentas.

10. Parapija, pagal savo pareikalavimą, pasirašytą ne mažiau kaip 20 parapijiečių, susitarusi su Senjoru, kuris prižiūri visų bažnyčių ir parapijų teisingą paskirstymą Respublikos teritorijoje, gauna iš vietinių valdžios organų pagal sutartį neterminuotam ir nemokamam naudojimui bažnyčių ar maldos namus ir kulto reikmenis.

Parapijos taryba, kunigas ir ne mažiau kaip 20 parapijiečių rūpinasi bažnyčios ar maldos namų būkle; jie bendrai yra atsakingi valstybės valdžiai už sutartimi gautą nuosavybę.

A. Parapijiečiai

11. Evangelikų-Liuteronų tikėjimo žmonės, konfirmuoti ir priklausą kuriai nors parapijai, turi teisę savo dvasiškais reikalais kreiptis į parapijos kunigą, dalyvauti parapijos pamaldose ir Šventajame Sakramente taip pat naudotis parapijos kulto reikmenimis ir nuosavybe.

B. Parapijos visuotinis susirinkimas

12. Parapijos visuotinis susirinkimas, parapijos kunigui vadovaujant, renka 3 metams parapijos tarybą iš 3—7 narių ir revizijos komisiją iš 3 narių. Šie pareigūnai atlieka šias visuomenines pareigas nemokamai. Visuotiniame susirinkime turi teisę balsuoti kiekvienas parapijietis, priklausąs šiai parapijai. Į parapijos tarybą ir revizijos komisiją gali būti renkamas kiekvienas parapijietis, priklausąs tai parapijai, turįs 25 metus, aktyviai dalyvaująs parapijos gyvenime, pamaldose ir Šventajame Sakramente.

C. Parapijos taryba

13. Parapijos visuotiniame susirinkime išrinktoji parapijos taryba išsirenka iš savo tarpo pirmininką, jo pavaduotoją, sekretorių ir išdininką.

14. Parapijos tarybos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip 3 nariai. Posėdžiuose su sprendžiamą balse teise dalyvauja parapijos kunigas. Posėdžių protokolai 7 dienų laikotarpyje siunčiami Konsistorijai ir apygardos dekanui.

15. Esant vakuojančiai kunigo vietai, parapijos taryba drauge su revizijos komisija, dalyvaujant dekanui, renka naują kunigą iš Konsistorijos žinioje esamų kandidatų.

16. Parapijos taryba drauge su revizijos komisija renka atstovus į bažnytinės apygardos Sinodą.

17. Parapijos pajamas ir išlaidas išdininkas įrašo į parapijos kasos knygą. Parapijos pinigines lėšas laikomos valstybiniame banke ar taupomosios kasos einamoje sąskaitoje parapijos vardu.

18. Parapijos tarybos nariai solidariai atsakingi už nuostolius, kurie yra kilę dėl atskirų tarybos narių kaltės.

19. Parapijos tarybos teisės ir pareigos:

a) tvarkyti bažnyčios ūkį ir rūpintis bažnyčios ar maldos namų tvarkingu išlaikymu;

b) pavesti atskirų parapijos tarybos narių vardu daryti sutartis ir atlikti reikalus, kurie siejasi su bažnyčios ar maldos namų turto valdymu ir naudojimu.

c) rinkti aukas bažnyčiose ir maldos namuose bažnyčios trobėsių ir kulto reikmenų valdymo, o taip pat ir parapijos dvasinių darbuotojų reikalams;

d) Konsistorijos ir apygardų dekanų nurodymu, pagal savo pajamas, teikti lėšas Konsistorijos ir jos įstaigų išlaikymui;

e) sudaryti parapijos metinę sąmatą ir jos nuorašą siųsti Konsistorijai ir apygardos dekanui;

f) sudaryti parapijos metinį darbo planą ir jo nuorašą, drauge su revizijos komisijos nuomone, pasiųsti Konsistorijai ir apygardos dekanui ir

g) priimti ir atleisti bažnyčios tarnautojus.

D. Parapijos revizijos komisija

20. Revizijos komisija iš savo tarpo renkasi pirmininką, jo pavaduotoją ir sekretorių. Revizijos komisijos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja visi 3 nariai. Revizijos Komisijos posėdžius jos pirmininkas kviečia ne rečiau kaip 2 kartus metuose.

21. Revizijos komisijos teisės ir pareigos: periodiškai revizuoti parapijos tarybos veiklą, pinigines ir turto knygas bei dokumentus, taip pat ir visą kitą parapijos nuosavybėje ir naudojime esančių materialinių vertybių būklę.

22. Apie konstatuotus neteisėtumus ir padarytus nuostolius revizijos komisija privalo pranešti parapijos tarybai, apygardos dekanui ir Konsistorijai.

III. EVANGELIKŲ-LIUTERONŲ BAŽNYČIOS AUKŠČIAUSIOSIOS ĮSTAIGOS

A. Visuotinis Sinodas

23. Visuotinis Sinodas yra Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios aukščiausioji įstatymdavystės ir teismo įstaiga. Visuotinį Sinodą kviečia Senjoras ir jam vadovauja Sinodo išrinktasis prezidiumas, kuriame pirmininkauja Senjoras. Visuotinio Sinodo nariai yra: Senjoras, Konsistorijos ir jos Revizijos komisijos nariai, bažnytinių apygardų dekanai ir apygardos išrinktieji atstovai iš kiekvienos bažnytinės apygardos.

24. Visuotinis Sinodas:

- tvirtina Visuotinio Sinodo darbotvarkę;
- leidžia ir keičia bažnyčios įstatymus ir nuostatus;
- keičia Agendos nustatytą pamaldų tvarką ir leidžia naują Agendą;
- taiso esančias ir įveda naujas bažnyčios giesmių knygas;
- keičia esančias bažnytinių apygardų ribas ir nustato naujas apygardas;

f) nustato mokslo cenzą kunigų tarnystės kandidatams ir kitiems bažnytiniams tarnautojams;

g) tvirtina nuostatus apie kunigų, dekanų ir kitų bažnytinių tarnautojų teises ir pareigas, garbės ženklus ir pavadinimus;

h) tvirtina Konsistorijos darbo planą ir prie jo pridėtą Konsistorijos revizijos komisijos nuomonę;

i) tvirtina Konsistorijos ir kitų bažnyčios įstaigų biudžetus;

j) renka Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios Senjorą;

k) renka 3 metams Konsistoriją iš 6 narių (neįskaitant Senjoro) ir jos Revizijos komisiją iš 3 narių;

l) tvirtina Senjoro, dekanų, kunigų ir kitų bažnyčios tarnautojų tarnybinius drabužius ir

m) sprendžia skundus prieš Senjorą, Konsistoriją ir jos pareigūnus.

Pastaba: Pirmojo pokarinio Visuotinio Sinodo metu šio Statuto § 27 p. „j“ netaikomas. Senjoro pareigas eina Konsistorijos pirmininkas, kurį renkasi iš savo tarpo Visuotinio Sinodo išrinkti 7 (septyni) Konsistorijos nariai, pasiskirstydami tarp savęs, pareigomis.

B. Konsistorija

25. Konsistorija yra Visuotinio Sinodo vykdomasis organas. Konsistorijos pirmininku yra Senjoras. Iš Visuotiniame Sinode išrinktųjų Konsistorijos narių tarpo Senjoras skiria 2 narius, kurie kartu su Konsistorijos pirmininku sudaro Konsistorijos prezidiumą.

26. Konsistorijos prezidiumas renkasi posėdžiams pagal reikalą. Konsistorijos plenariniai posėdžiai kviečiami ne rečiau kaip 1 kartą per 3 mėnesius. Plenariniai posėdžiai yra pilnateisiai, jei juose dalyvauja ne mažiau kaip 3 nariai. Konsistorijos būstinę nustato Visuotinis Sinodas.

Pastaba: Konsistorijos nariai šias visuomenines pareigas atlieka nemokamai.

27. Konsistorija:

- vykdo Visuotinio Sinodo nutarimus;
- leidžia nuostatus ir instrukcijas bažnytinėms organizacijoms, įstaigoms ir jų darbuotojams;
- tvirtina dekanų ir kunigų paskyrimus;

d) rūpinasi dvasinių darbuotojų paruošimu (reikalui esant, bendrai su kaimyninių sąjunginių respublikų atatinkamomis įstaigomis);

e) perkelia kunigus į kitą parapiją;

f) sprendžia skundus prieš ordinotus ir neordinotus bažnyčios darbuotojus ir kaltuosius laikinai atleidžia iš pareigų (suspenduoja). Už pakartotinus Bažnyčios Statuto arba Konsistorijos nuostatų peržengimus pašalina dvasininkus iš pareigų;

g) revizuoja bažnyčios organizacijas ir įstaigas;

h) prižiūri bažnyčios ūkį;

i) apdovanoja dekanus, kunigus ir kitus bažnytinius darbuotojus, skiriant jiems garbės ženklus ir pavadinimus;

j) apsversto valstybinių įstaigų patvirtintus bažnyčių ir bažnytinių įstaigų pastatų statybos ir kapitalinio remonto planus;

k) tvirtina parapijų sąmatas ir jų darbo planus;

l) sudaro Konsistorijos ir jai pavestų įstaigų sąmatas;

m) nustato Konsistorijos ir jai pavestų įstaigų etatus, taip pat priima ir atleidžia Konsistorijos darbuotojus.

Pastaba: Puntuose a, b, c, d, e, f, k, l, ir m paminėtus klausimus Konsistorija sprendžia plenariniame posėdyje.

28. Senjorui mirus arba dėl kitų aplinkybių jam negalint ilgesnį laiką eiti savo pareigų, Konsistorija plenariniame posėdyje išrenka jo pareigoms eiti pavaduotoją. Naujo Senjoro rinkimai turi įvykti ne vėliau kaip metų laike.

C. Konsistorijos revizijos komisija

29. Konsistorijos revizijos komisija iš savo tarpo renkasi pirmininką, jo pavaduotoją ir sekretorių. Revizijos komisijos posėdžiai yra teisėti, jei juose dalyvauja visi 3 nariai. Revizijos komisijos posėdžiai kviečiami ne rečiau kaip 1 kartą metų ketvirtyje.

30. Revizijos komisijos teisė ir pareiga yra periodiškai revizuoti Konsistorijos ir jai pavestų įstaigų bei organizacijų ir jų darbuotojų veiklą, knygas ir dokumentus, taip pat ir jų žinioje esančias materialines vertybes.

IV. BAZNYČIOS DVASINIAI DARBUOTOJAI

A. Ordinotieji dvasiniai darbuotojai

31. Parapijos dvasiško gyvenimo vadovas yra kunigas, kurį išlaiko parapija. Jo tarnybos pareigas nusako Dievo Žodis, Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios simboliškosios knygos ir Agenda. Kunigo santykius su bažnyčios ir parapijos organais nustato Senjoras, Konsistorija, potvarkiai ir instrukcijos. Už savo veiklą kunigas atsakingas apygardos dekanui, Senjorui ir Konsistorijai.

32. Kunigo teises gali įsigyti kiekvienas parapijietis, turįs 25 metus, kuris savo gyvenimu ir darbu yra įrodęs religinį bei moralinį vertingumą, ir išlaikęs kvotimus Konsistorijos egzaminų komisijoje iš bendrojo ir teologiškojo mokslo, ir pagal Senjoro potvarkį išstarnavęs bandomuosius praktikos metus. Išimties atsitikimais Senjoras bandomąjį laiką gali sutrumpinti arba prailginti ir ordinoti kunigo tarnavimui ir jaunesnius, negu 25 metų amžiaus.

33. Konsistorija gali atleisti nuo bendrojo išsilavinimo kvotimų asmenis, baigusius vidurinį mokslą, taip pat sutrumpinti kvotimus iš teologinių dalykų, jei egzaminandas turi pažymėjimą apie kurso baigimą kuriame nors teologijos fakultete arba Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios institute ar seminarijoje su teologijos fakulteto kursu. Kvotimus galima padalyti į dvi dalis: pirmąją dalį — pro venia concionandi — išlaikant pirmiau, o antrąją — pro ministerio — po praktiškojo bandymo laiko.

34. Ordinoti kunigais galima nustatytus kvotimus išlaikiusius ir praktiškąjį bandymo laiką išstarnavusius kandidatus, jei jie yra išrinkti kunigais kurioje nors parapijoje.

35. Išimties atsitikimais Senjoras gali ordinoti kunigo padėjėjais — kunigais diakonais — asmenis nebaigusius vidurinio ir teologijos mokslo, jeigu jie yra tinkami parapijos dvasiško aptarnavimo darbui ir sugeba skelbti Dievo Žodį. Kunigo padėjėjai — diakonai yra apygardos dekanų dispozicijoje ir savo tarnavimą atlieka dekanų ar kurio nors kito kunigo vadovaujami.

36. Dekanas yra bažnytinės apygardos dvasiškasis vadovas, taip pat ir kunigų bei kunigų padėjėjų — diakonų ir kandidatų tiesioginis viršininkas ir patarėjas. Dekanas kviečia savo apygardos kunigų informacines ir konsultacines konferencijas ir joms vadovauja, vizituoja apygardos parapijas, prižiūri parapijų ūkiškosios veiklos tikslingumą ir tvarkingumą, skiria kunigų netu-

rinčioms parapijoms vikarus, sprendžia visus apygardos parapijų, jų įstaigų ir tarnautojų ginčus ir skiria kunigams, kunigų padėjėjams bei kandidatams atostogas, ne ilgesnes kaip 1 mėnesį.

37. Dekanui mirus arba dėl kitų priežasčių negalint ilgesnį laiką eiti savo pareigų, Senjoras skiria jo pareigoms eiti pavaduotoją iki naujo dekanų išrinkimo.

38. Senjoras yra Bažnyčios galva ir jos aukščiausias dvasiškas viršininkas. Jis atlieka dekanų introdukciją, ordinoja kunigus, skiria kunigų kandidatams egzaminuoti ir kitiems dvasiškiems reikalams komisijas ir jose pirmininkauja, kviečia ir praveda dekanų informacines ir konsultacines konferencijas ir išimties atsitikimais apygardos sinodus, atlieka arba paveda atlikti parapijos vizitacijas, sprendžia klausimus apie dekanų ir kunigų veiklą ir skiria dekanams bei kunigams atostogas.

39. Senjoras turi teisę bet kurį Konsistorijos nutarimą sustabdyti ir pateikti Visuotinio Sinodo sprendimui, kviečiant tokiais atvejais nepaprastą Visuotinį Sinodą ne vėliau kaip 3 mėnesių laikotarpyje.

B. Neordinotieji dvasiniai darbuotojai

40. Kunigai, susitarę su apygardos dekanu ir savo parapijos taryba, gali į parapijos darbą įjungti kunigų kandidatus, vargouninkus, parapijos rūpintojus — užveizdas. Šių darbuotojų tiesioginis viršininkas yra kunigas, ir jie savo pareigas atlieka pagal kunigo nurodymus ir Konsistorijos instrukcijas.

Šie nuostatai priimti Visuotinio Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios Sinodo 1955 m. gegužės 22 d. Kretingoje ir nuo tos dienos veikia.

LTSR EVANGELIKŲ-LIUTERONŲ BAŽNYČIOS KULTO TARNAUTOJAMS ŽINOTI IR VADOVAUTIS NUOSTATAI

Konsistorija įpareigoja visus jos žinioje esančius kulto tarnautojus sąžiningai laikytis Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios Statuto, Agendos ir tradicijos bei Religinių Kultų Reikalų Įgaliojimo potvarkių („Atiduokite tat, kas ciesoriaus, ciesoriui, ir kas Dievo, Dievui“ *Mat. 22, 21*).

1. Kaip įprasta, ordintieji kulto tarnautojai (kunigai ir kunigai-diakonai), eidami bažnytines pareigas, dėvi talarą (kunigas su kryžiumi, kun.-diakonas be jo), teikia Sakramentus ir atlieka savo parapijose visas kitas religines apeigas pagal Agendą ir tvirtai nusistovėjusią ilgametę tradiciją.

2. Neordinotieji kulto tarnautojai (diakonai) nedėvi talaro ir atlieka pamaldas savo parapijos bažnyčiose bei namuose (surinkimus), kapų šventes, laidojimą ir skubų krikštą.

3. Kulto tarnautojas neturi teisės atlikinėti religines apeigas svetimoje parapijoje be raštiško tos parapijos administratoriaus kvietimo arba be pastarojo sutikimo. Atvykęs iš kitos parapijos tikintysis atlikti religines apeigas (išskyrus Šv. Vakarienę ir skubų krikštą) priimamas tik tada, jeigu jis turi savo parapijos dvasininko pažymėjimą.

4. Gabūs, drausmingi ir be priekaišto atlieką savo pareigas diakonai, jeigu jie turi bendrą išsilavinimą ir yra išlaikę prie Konsistorijos egzaminų komisijoje sutrumpinto teologijos kurso egzaminus, gali būti Konsistorijos nutarimu ordinti kunigais-diakonais. Diakonas veikia betarpiškai savo parapijos administratoriaus žinioje.

5. Kunigai-diakonai, be priekaištų ėję savo pareigas nemažiau 5 metų, atatinkamam dekanui rekomenduojant, Konsistorijos nuožūra gali būti ordinti kunigais.

6. Kiekvienas kulto tarnautojas turi žiūrėti, kad jam patikėtose parapijose neveiktų neregistruoti ir Konsistorijai nežinomi tikėjimo skelbėjai bei sektantai, ardą mūsų Bažnyčios tvarką ir nukrypsta nuo Ev.-Liut. Bažnyčios mokslo išpažinimo ir stengtis tam užkirsti kelią, informuoti apie tai Konsistoriją.

7. Visi kulto tarnautojai tiek savo viešame, tiek ir asmeniškame gyvenime turi rūpintis, kad savo elgesiu ir veiksmais nesukeltų tikinčiųjų pasipiktinimo ir kad Dievo Žodžio skelbėjo vardas būtų tinkamoje aukštumoje.

8. Nedrausmingus ir Bažnyčios dvasiai svetimus kulto tarnautojus Konsistorija gali po įspėjimo suspenduoti arba visai pašalinti.

9. Visus ginčus ir nesusipratimus, kilusius tarp kulto tarnautojų ir parapijiečių, sprendžia Konsistorija, pasiūlius atatinamos apygardos dekanui.

10. Kulto tarnautojai turi į visus Konsistorijos raštus rūpestingai, tiksliai ir laiku atsakyti, kad būtų galima išvengti nereikalingo susirašinėjimo, ypač dėl statistinių žinių.

11. Kulto tarnautojai raginami globoti mišrias šeimas, kad nebūtų tikėjimo atžvilgiu skriaudžiama evangeliškoji pusė. Jei parapijiečiai tuokiasi ir vaikus krikštija ne evangeliškoje Bažnyčioje, tai juos laikyti sulaužiusiais konfirmacijos pažadėjimą ir prie Sv. Vakarienės priimti tik ypatingai rimtais atsitikimais (liga, kelionė ir t. t.) kunigo nuožiūra.

12. Konfirmuoti reikėtų mažesnėmis grupėmis ir kelis kartus per metus. Iš konfirmandų reikalauti tinkamo pasiruošimo ir jų žinias rimtai patikrinti. Visada stengtis vartoti gryną (be barbarizmų) lietuvių kalbą.

13. Bendriesiems mūsų Bažnyčios reikalams visi kulto tarnautojai turi iš savo aptarnaujamų parapijų ir filijų įnešti į bendrą Konsistorijos kasą nustatytą metinę piniginę auką.

14. Šie nuostatai, reikalui esant, gali būti keičiami ir papildomi Konsistorijos nutarimu.

Šie nuostatai priimti Visuotinio Lietuvos TSR Evangelikų-Liuteronų Bažnyčios Sinodo 1955 m. gegužės 22 d. Kretingoje ir nuo tos dienos veikia.